

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคณงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) แบบการศึกษา ณ จุดเวลา (Cross – sectional study) เพื่อศึกษาความรู้ และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคณงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้แก่ คณงานที่ทำงานตัดเย็บในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 262 คน โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาเพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สภาพการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน รายได้ การอบรมให้ความรู้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร กับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน และเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างระหว่าง ความรู้ ทัศนคติ ระหว่างคณงานตัดเย็บเพศชายกับเพศหญิง ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ภายหลังจากผ่านการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) โดยทดสอบเครื่องมือกับคณงาน โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่จังหวัดใกล้เคียง จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาคูณภาพของเครื่องมือโดยแบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานนำมาตรวจและให้คะแนน แล้วนำผลไปหาค่าดัชนีความยากง่าย (Index difficulty) โดยหาสัดส่วนของผู้ตอบถูกจากคณทั้งหมดที่ตอบในข้อคำถามนั้น ส่วนค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามใช้เทคนิคร้อยละ 27 จากนั้นคัดเลือกข้อคำถาม ที่มีความยากง่ายระหว่าง 0.2 – 0.8 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป แล้วนำข้อคำถามทั้งหมดไปหาค่าความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์ของความสม่ำเสมอภายใน ด้วยสูตรคูเดอริชาร์ดสัน 20 (Kuder Richardson formula 20) ได้ค่าเฉลี่ยความเที่ยงเท่ากับ 0.78 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมของคณงานตัดเย็บ ใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alfa) ของ ครอนบาช (Cronbach 's alfa) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.82 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา ชั่วโมงการทำงานในหนึ่งวัน ช่วงการเร่งผลิต การทำงานล่วงเวลา ช่วงเวลาพักในหนึ่งวัน การอบรมให้ความรู้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดย

นำมาแจกแจง เป็นจำนวน ร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับ อายุ รายได้ ประวัติการทำงาน และ ระยะเวลาการทำงานในโรงงานปัจจุบันใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยนำมาแจกแจง เป็น จำนวน ร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร สถานภาพระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสารกับความรู้และทัศนคติ ใช้สถิติเชิงอนุมานได้แก่ Chi-square ข้อมูลที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อายุรายได้ ช่วงเวลาการทำงาน ประสบการณ์การทำงานและประวัติการทำงานในโรงงานปัจจุบันกับความรู้และทัศนคติของ คนงานตัดเย็บ ใช้สถิติเชิงอนุมานได้แก่ Correlation ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเปรียบเทียบความรู้และ ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคนงานตัดเย็บเพศชายกับ เพศหญิงใช้ Independent t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง ความรู้และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อม ในการทำงานของคนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1.ข้อมูลทั่วไป จากผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าคนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นคนงานเพศหญิง ร้อยละ 53.8 และคนงานเพศชาย ร้อยละ 46.2 มีอายุเฉลี่ย 39.9 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.33 อายุสูงสุด 65 ปี อายุต่ำสุด 19 ปี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 40 – 44 ปี ร้อยละ 25.5 รองลงมาคือช่วงอายุ 35 -39 ปี ร้อยละ 23.7 สถานภาพคู่ ร้อยละ 65.3 รองลงมาคือ สถานภาพโสด และแยกกันอยู่ ร้อยละ 10.7 และ 10.7 จบ การศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.5 รองลงมาคือ จบการศึกษาปวส./เทียบเท่า ร้อยละ 23.7 รายได้อยู่ในช่วง 4,001 - 6,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือ รายได้อยู่ในช่วง 6,001 - 8,000 บาท ร้อยละ 29.8 มีจำนวนชั่วโมงในการทำงานต่อวันอยู่ในช่วง 8 ชั่วโมง ร้อยละ 47.3 รองลงมาคือ มากกว่า 8 - 12 ชั่วโมง ร้อยละ 40.5 การตัดเย็บในช่วงเดือน มกราคม ร้อยละ 23.7 รองลงมาคือ ช่วงเดือน กุมภาพันธ์ ร้อยละ 20.2 การทำงานล่วงเวลาต่อสัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 – 3 วัน ร้อยละ 51.9 รองลงมาคือ ทุกวัน ร้อยละ 21.1 มีการทำงานล่วงเวลาต่อสัปดาห์ในช่วงเดือนมกราคม ร้อยละ 26.3 รองลงมา คือเดือนกุมภาพันธ์ ร้อยละ 16.8 มีช่วงเวลาพักใน 1 วัน อยู่ในช่วง 12.00 น. – 13.00 น. ร้อยละ 100.0 เคยมีประวัติการทำงานตัดเย็บ ร้อยละ 90.5 ระยะเวลาการทำงาน 2 ปี ร้อยละ 72.5 รองลงมาคือ 3 ปี ร้อยละ 11.4 และ 4ปี ร้อยละ 5.5 ทำงานในโรงงานในปัจจุบัน อยู่ในช่วง ระยะเวลา 3 ปี ร้อยละ 21.2 รองลงมาคือ ช่วง 2 ปี ร้อยละ 19.6 มีการตัดเย็บใน 1 วัน อยู่ในช่วง 51 –

100 ขึ้น ร้อยละ 39.7 รองลงมาคือ 101 – 150 ขึ้น ร้อยละ 19.8 ได้รับอบรมให้ความรู้โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้จัด ร้อยละ 40.2 รองลงมาคือ หน่วยงานสาธารณสุข ร้อยละ 25.0 ได้รับข้อมูลข่าวสารร้อยละ 24.4 และไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร ร้อยละ 75.6

2. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน คนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์มีความรู้โดยแยกเป็นรายด้าน คือ

อันตรายจากฝุ่นฝ้ายพบว่าคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องฝุ่นฝ้ายที่เกิดจากการตัดเย็บจะเข้าสู่ร่างกายโดยทางจมูกหรือทางปากโดยการหายใจ (ร้อยละ 88.5) รองลงมาคือ ฝุ่นฝ้ายที่ตัดเย็บสามารถก่อให้เกิดโรคปอดจากฝุ่นฝ้าย และวิธีการป้องกันตนเองโดยการใส่ผ้าปิดปากปิดจมูก (ร้อยละ 74.4)

อันตรายจากแสงสว่างพบว่าคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 40 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องที่คนงานตัดเย็บมีความรู้เรื่องการทำงานในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอทำให้มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตา (ร้อยละ 41.2) รองลงมาคือการจัดแสงสว่างในสถานที่ทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสม ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงาน (ร้อยละ 40.8)

อันตรายของเสียงพบว่าคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการสูญเสียการได้ยินเป็นอาการของความสามารถในการได้ยินเสียงลดลงเมื่อเทียบกับหูของคนปกติ โดยการสูญเสียการได้ยินมากหรือน้อยไม่ขึ้นกับเพศของคนงาน (ร้อยละ 74.8)

อันตรายจากความร้อนพบว่าคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องบุคคลที่มีความเหมาะสมในการปฏิบัติงานในบริเวณที่มีความร้อนสูงต้องเป็นผู้ที่ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีมีสุขภาพแข็งแรง (ร้อยละ 85.5) รองลงมาคือวิธีการป้องกันอันตรายจากความร้อน โดยการแนะนำเจ้าของโรงงานเพิ่มการระบายอากาศ ลดระยะเวลาการทำงาน และติดตั้งพัดลมระบายอากาศ (ร้อยละ 80.2)

ด้านท่าทางการทำงาน คนงานตัดเย็บส่วนใหญ่มีความรู้ร้อยละ 70 ขึ้นไป คือ การนั่งท่าเดิมนาน ๆ มีผลต่อการปวดหลัง สูญเสียบุคลิกภาพ และปวดคันท่า เป็นตะคริว (ร้อยละ 81.3) รองลงมาคือ ท่านั่งที่ถูกต้องในการทำงานคือการนั่งตัวตรงขาติดพื้นหลังติดพนักเก้าอี้ และการนั่งอยู่ในท่าเดิมนาน ๆ มีผลต่อระบบโครงร่างกล้ามเนื้อมากที่สุด (ร้อยละ 70.6) รองลงมาคือ ท่านั่งที่ถูกต้องในการทำงานคือการนั่งตัวตรงขาติดพื้นหลังติดพนักเก้าอี้ และการนั่งอยู่ในท่าเดิมนาน ๆ มีผลต่อระบบโครงร่างกล้ามเนื้อมากที่สุด (ร้อยละ 70.6) แต่ยังมีคนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีความรู้ผิด (ร้อยละ 70 - 80) ในเรื่องในการจัดแสงสว่าง โดยอาศัยแสงอาทิตย์เข้ามาช่วยในการทำงานต้องไม่คำนึงถึงปริมาณของคนในโรงงาน (ร้อยละ 80.5) รองลงมาคือ ใช้ที่อุดหู หรือที่ครอบหูเป็นวิธีการป้องกันตนเองจากอันตรายของเสียงดังต่อ

สุขภาพจากการทำงาน (ร้อยละ 77.1) และวิธีการป้องกันอันตรายจากความร้อนในขณะที่ทำงาน (ร้อยละ 73.3)

ระดับความรู้ พบว่า คนงานตัดเย็บในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์มีระดับความรู้ต่ำ ถึงร้อยละ 80.1 รองลงมาคือ มีความรู้ปานกลาง ร้อยละ 25.2 มีเพียงร้อยละ 3.8 ที่มีความรู้ดี

3.ทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของ คนงานตัดเย็บ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

อันตรายจากฝุ่นผ้า จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 90 ที่เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย) ในเรื่องฝุ่นผ้าที่ตัดเย็บสามารถเข้าสู่ร่างกายทางการหายใจ (ร้อยละ 96.5) โรคปอดฝุ่นฝ้ายเป็นผลจากการทำงานที่มีฝุ่นจากการตัดเย็บผ้า (ร้อยละ 96.2) และเมื่อทำการตัดเย็บจะใช้ผ้าปิดปากปิดจมูกทุกครั้ง (ร้อยละ 92.8)

อันตรายจากแสงสว่าง จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 80 ที่เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย) ในเรื่องของการทำงานในที่ที่มีแสงสว่างน้อยน้อยเกินไป จะทำให้มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตา (ร้อยละ 86.6) การทำงานในที่ที่มีแสงสว่างที่เหมาะสมจะส่งผลให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้น (ร้อยละ 85.9)

อันตรายจากเสียง จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 80 ที่เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วย) ในเรื่องสถานที่ทำงานที่มีเสียงดังจะส่งผลต่อจิตและประสาทได้ (ร้อยละ 93.5) อาการการสูญเสียการได้ยินแบบชั่วคราวสามารถกลับมาเป็นปกติได้ (ร้อยละ 88.6)

อันตรายจากความร้อน จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของคนงานตัดเย็บมากกว่า ร้อยละ 80 ที่เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งร่วมกับเห็นด้วย) ในเรื่องวิธีการป้องกันอันตรายจากความร้อนในขณะที่ทำงานคือ แนะนำเจ้าของโรงงานเพิ่มการระบายอากาศ ลดระยะเวลาการทำงานลง และ ติดตั้งพัดลมระบายอากาศ (ร้อยละ 85.9) ในสถานที่ทำงานที่มีอากาศร้อนอบอ้าวอาจส่งผลให้เป็นลม หมดสติได้ (ร้อยละ 85.5)

อันตรายจากท่าทางการทำงาน จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของคนงานตัดเย็บมากกว่า ร้อยละ 80 ที่เห็นด้วย (เห็นด้วยอย่างยิ่งร่วมกับเห็นด้วย) การนั่งเย็บผ้าบนเก้าอี้ที่มีขนาดและความสูงที่เหมาะสมกับร่างกายจะทำให้ไม่รู้สึกเหนื่อยเวลาทำงาน (ร้อยละ 83.2) ท่านั่งทำงานที่เท้าวางติดพื้น หลังติดพนักเก้าอี้ทำให้มีความรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น (ร้อยละ 81.3)

ระดับทัศนคติ จากการศึกษาพบว่า คนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ส่วนใหญ่มีระดับทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 56.9 รองลงมาคือดีมาก ร้อยละ 24.4

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สภาพการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน รายได้ การอบรมให้ความรู้ การได้รับข้อมูลข่าวสารกับความรู้จากการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพ การได้รับข้อมูลข่าวสาร ช่วงเวลาการทำงานในหนึ่งวัน ประสิทธิภาพการทำงาน โรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับ ระดับการศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพการทำงานใน โรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บแห่งอื่นและประสิทธิภาพอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้

5. ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สภาพการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงาน รายได้ การอบรมให้ความรู้ การได้รับข้อมูลข่าวสารกับทัศนคติ จากการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพ การได้รับข้อมูลข่าวสาร และช่วงเวลาการทำงานในหนึ่งวัน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของคนงานตัดเย็บ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนระดับการศึกษา รายได้ ประสิทธิภาพการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงานใน โรงงานปัจจุบัน และประสิทธิภาพอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ

6. การเปรียบเทียบระหว่างความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานระหว่างคนงานตัดเย็บเพศชายกับหญิง จากการศึกษาผลการเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจาก สภาพแวดล้อมในการทำงานของคนงานตัดเย็บเพศชายกับเพศหญิงมีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

7. การเปรียบเทียบระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานระหว่างคนงานตัดเย็บเพศชายกับหญิง จากการศึกษาผลการเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานระหว่างคนงานตัดเย็บเพศชายกับหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่องความรู้และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคนงานตัดเย็บ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ อภิปรายผลจากการศึกษาดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป จากผลการศึกษาพบว่าคนงานตัดเย็บโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนใหญ่เป็นคนงานตัดเย็บเพศหญิง อาจจะเป็นเพราะเพศหญิงเป็นเพศที่มีความสามารถในการตัดเย็บ มีความละเอียดอ่อน สถานภาพคู่ ร้อยละ 65.3 การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 25.5 รายได้อยู่ระหว่าง 4,001 – 6,000 บาท จำนวนชั่วโมงในการทำงานต่อวันเฉลี่ย 8 ชั่วโมงต่อวัน โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งทำงานล่วงเวลาสัปดาห์ละ 2 – 3 วัน ร้อยละ 51.9 ระยะเวลาการทำงานในโรงงานปัจจุบัน 3 ปี ร้อยละ 21.2 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอนงค์ หาญสกุล (2546) พบว่าพนักงานโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าไหมพรมในจังหวัดชัยภูมิ ส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 79.2 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 82.2 และจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 69.1 ส่วนใหญ่ทำงานไม่ถึง 5 ปี ร้อยละ 75 โดยปกติจะทำงานเฉลี่ย 8 ชั่วโมงต่อวัน โดยเกือบครึ่งหนึ่งทำงานล่วงเวลาสัปดาห์ละ 2-3 วัน ร้อยละ 43.8 ในการศึกษายังพบว่าคนงานตัดเย็บ ร้อยละ 75.6 ยังไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของประสพ เรียงเงิน (2548) ที่พบว่าคนงานส่วนใหญ่สำเร็จชั้นประถมศึกษา และมีการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย

2. ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน การศึกษาค้นคว้าพบว่าคนงานตัดเย็บมีความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากฝุ่นฝ้ายมากกว่าร้อยละ 70 ในเรื่องฝุ่นฝ้ายที่เกิดจากการตัดเย็บจะเข้าสู่ร่างกายโดยทางจมูกหรือทางปากโดยการหายใจ ร้อยละ 88 อันตรายของเสียงมากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ในเรื่องการสูญเสียการได้ยินเป็นอาการของความสามารถในการได้ยินเสียงลดลงเมื่อเทียบกับหูของคนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลของการศึกษาประสพ เรียงเงิน (2548) และรัตตินันท์ โภควินภูติสนันท์ (2551) พบว่า คนงาน การสัมผัสกับฝุ่นที่มีปริมาณมากเป็นระยะเวลานานอาจเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจ และการทำงานบริเวณที่มีฝุ่นเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจแต่ไม่สอดคล้องกับความรู้ของคนงานจากการป้องกันอันตรายจากเสียงดังน้อยที่สุด และการศึกษาของ Raman badi (2005) พบว่า ระดับเสียงที่พบในอันดับ 1 และ 2 คือ ในแผนกห้องเครื่องทอ และแผนกกรอผ้า ซึ่งอยู่ในช่วงความถี่ที่ทำให้เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดการสูญเสียการได้ยิน ในส่วนของท่าทางในการทำงาน คนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 70 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการนั่งท่าเดิมนาน ๆ มีผลต่อการปวดหลัง สูญเสียบุคลิกภาพ ปวดต้นขา เป็นตะคริว ร้อยละ 81.3 เช่นเดียวกับ DC Metgud, Subhash Khatri, MG Mokashi, PN Saha (2008) ที่พบว่า กลุ่มคนงานหญิง ร้อยละ 91 มีปัญหาจากการทำงานของระบบโครงสร้างกล้ามเนื้อเป็น กล้ามเนื้อหลังส่วนล่าง ร้อยละ 47 ในส่วนของอันตรายจากแสงสว่างพบว่าคนงานตัดเย็บมากกว่าร้อยละ 40 มีความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการทำงานในที่ที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอทำให้มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตา ร้อยละ 41.2 และวิธีการป้องกันอันตรายจากความร้อน โดยการแนะนำเจ้าของ โรงงานเพิ่มการระบายอากาศ

และติดตั้งพัดลมระบายอากาศ ร้อยละ 80.2 ซึ่งจากการศึกษาของกาญจนา นาคะพินธุและคณะ (2545) พบว่า การจัดแสงสว่างในสถานที่ทำงานที่ถูกต้องและเหมาะสมความเข้มของแสงสว่างที่ใช้ในการทำงาน สภาพการระบายอากาศในบริเวณที่ทำงานความไม่เหมาะสมทางด้านการยศาสตร์อันเกิดจากความซ้ำซากของงานที่ทำ ระยะเวลาในการทำงานที่ต่อเนื่องและระยะเวลาในการทำงานแต่ละวัน ปัญหาที่พบจากท่าทางที่ใช้ในการทำงาน เนื่องจากลักษณะงานส่วนใหญ่ต้องใช้สายตา เพ่งมองชิ้นงาน และก้มตัวและหลังไปตลอดระยะเวลาการทำงานนาน ๆ ทำให้เกิดการปวดเมื่อยหลัง คอ เอว แขน และขา รวมทั้งทำให้มีอาการปวดตาระคายเคืองและแสบตาขึ้นจากการทำงาน

3. ทศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าคนงานตัดเย็บมีทศนคติในระดับปานกลางร้อยละ 50 ขึ้นไปในเรื่องอันตรายจากฝุ่นผ้า (ร้อยละ 69.8) ซึ่งสอดคล้องกับแสงพะจัน พิมมะวง (2552) พบว่า คนงานส่วนใหญ่ร้อยละ 67.1 มีความคิดเห็นว่าฝุ่นฝ้ายอาจทำให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เป็นอันตรายก่อให้เกิดโรคเกี่ยวกับปอดและรืดินันท์ โภควินภูติสนันท์ (2551) พบว่า คนงานร้อยละ 92.2 เห็นด้วยการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันฝุ่นเป็นประจำช่วยป้องกันการผิดปกติของทางเดินหายใจ ในเรื่องของอันตรายจากแสงสว่าง (ร้อยละ 67.2) และอันตรายจากความร้อน (ร้อยละ 51.9) ได้สอดคล้องกับการศึกษาของ เสกสรรค์ ทองดี (2549) พบว่า ความคิดเห็นปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานในเรื่องโรงงานที่มีเสียงดังอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร้อยละ 89.0 ฝุ่นเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ร้อยละ 68.0 และโรงงานที่มีความร้อนอาจเป็นอันตรายต่อการทำงานร้อยละ 53.0 ในเรื่องแสงสว่างที่เพียงพอต่อการทำงานร้อยละ 44.0 จากท่าทางในการทำงาน (ร้อยละ 64.5) สอดคล้องกับการศึกษาของจาวรรม นิพพานนท์ (2548) และ พัทธินทร์ ไชยสุรินทร์ (2549) พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อร้อยละ 79 ซึ่งเกิดจากการทำงานที่ไม่ถูกต้อง และทำงานติดต่อกันนานๆ ร้อยละ 43.30 มีพฤติกรรมการป้องกันกลุ่มอาการผิดปกติทางระบบโครงร่างกล้ามเนื้อ

4. ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ช่วงเวลาการทำงานในหนึ่งวันและประวัติการทำงาน โรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บในปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน แต่ในส่วนของ ระดับการศึกษา รายได้ และประสบการณ์การทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บแห่งอื่น ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสพ เรียงเงิน (2548) พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากการทำงาน

5. ความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ สถานภาพ การได้รับข้อมูลข่าวสาร และช่วงเวลาการทำงานในหนึ่งวันและประวัติการทำงาน มีความสัมพันธ์กับทศนคติ ส่วนระดับการศึกษา รายได้

ประสบการณ์การทำงาน และประวัติการทำงานในโรงงานปัจจุบันไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ประสพ เรียงเงิน (2548) พบว่า ระดับการศึกษา ระยะเวลาการทำงาน รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากการทำงาน

6. การเปรียบเทียบทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างคนงานตัดเย็บเพศชายกับหญิง มีทัศนคติเกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าคนงานที่ทำงานเกี่ยวกับการตัดเย็บนั้นซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนงานเพศหญิงเนื่องจากลักษณะงานเป็นงานของเพศหญิงและต้องมีภาระในการเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวและมีประสบการณ์ในการทำงานมานานกว่าเพศชายจึงทำให้เกิดความเคยชินในการปฏิบัติงานมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พิริพัฒน์ ธรรมงะ (2550) พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมการป้องกันอันตรายจากการทำงานเฉลี่ยน้อยกว่าเพศชาย

7. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ระหว่างคนงานตัดเย็บเพศชายกับหญิง มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ รัตตินันท์ โภควินภูติสนันท์ (2551) พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศมีส่วนส่งผลให้การรับรู้ภาวะเสี่ยงอันตราย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษารั้งนี้

1. จากการศึกษาวิจัย ความรู้และทัศนคติที่มีต่อการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานของคนงานตัดเย็บ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม จังหวัดกาฬสินธุ์ ในครั้งนี้นำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพและดูแลสุขภาพในกลุ่มคนงานตัดเย็บและนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ใกล้เคียงและนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านอันตรายจากฝุ่นผ้า แสงสว่างจากการทำงาน ความร้อน และท่าทางในการทำงาน พร้อมทั้งนำไปใช้ในการหามาตรการในการควบคุมและป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งในส่วนของ นายจ้างและคนงานต่อไป

2. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าและเป็นข้อมูลพื้นฐานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานและวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงลึก โดยศึกษาถึงรูปแบบของการดูแลตนเองในการป้องกันอันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. ศึกษาพฤติกรรมการดูแลตนเองในกลุ่มแรงงานนอกระบบเกี่ยวกับการป้องกัน
อันตรายจากสภาพแวดล้อมในการทำงาน